

Alapítvány a fiatalok szemléletformálásáért

Megmutatják a magyar történelem sikeres időszakait

A tanári pálya hétköznapjainak egyik legnagyobb kincsét, lyukas óráját szánta a beszélgetésünkre Märle Tamás, az Autentika Művészeti Műhely Alapítvány vezetője. Filmjeik diákok ezreit kötik le egy olyan valóságban, ahol a virtuális világ sokkal csábítóbb a kézzelfoghatónál a tanteremben ülők számára. Tizenéves tanári munkájában immár egyszerre fontos számára naponta jelen lenni a tanteremben és olyan animációkat kitalálni, amelyekkel megszeretheti a történelmet és megmutathatja, hogy nem csak a balsors évszázadaira lenne fontos emlékeznünk.

Märle Tamás (MT): Történelem-latin szakos tanár vagyok, 2012 óta tanítok. Már az elején feltűnt, hogy a mai generáció nagyon nyitott a vizuális élményekre. A magyar történelemről nagyon kevés animáció készült eddig, viszont az a néhány, ami már tíz évvel ezelőtt is elérhető volt, komoly hatást gyakorolt a diákokra, egyszeri megnézés után akár mondatokat tudtak belőle idézni következő órán. Ez indította el bennem a gondolatot, hogy jó volna minél több történelmi animációt készíteni. Azt tapasztalom, hogy a gyerekeket nagyon érdekli a történelem, amikor felkerülnek felső tagozatba. Az érdeklődés fenntartásában pedig jelentős segítség az animáció. Ezért hoztuk létre az Autentikát, és kezdtük el készíteni a filmeket 2020-ban.

Wittmer-Besze Erika (WBE): Hogyan választotok témát?

MT: A magyar történelem sikeres időszakait szeretnénk elsősorban bemutatni. Természetesen érthető, hogy a XX. század áll a legközelebb hozzánk, hatása van a mindennapjainkra, de jó volna, ha az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapna az, ami a két világháború és további borzalmas események előtt történt. Szeretnénk, ha a honfoglalástól a Mohácsig terjedő bő hatszáz év – ami tele van gyarapodással, sikerrel, diadallal –, jobban bekerülne a köztudatba, és a nemzeti identitás részévé válna. Az alapkonceptió az, hogy ezt az időszakot dolgozzuk fel, de volt idő közben egy-két nagyon fontos centenárium is. 2020-ban először a Trianon tíz oka című filmet készítettük el, 2021-ben Bethlen István miniszterelnök életét dolgoztuk fel, akihez a XX. század egyetlen igazán sikeres korszaka fűződik. Legnagyobb részt talán neki köszönhető a Trianon utáni talpra állás és fellendülés.

WBE: Mit szólnak a gyerekek ezekhez a videókhöz, említetted, hogy volt ebben tapasztalatotok korábbi-ról.

MT: Saját tanítványaim is örülnek neki, ha minél több ilyen anyag van, és tényleg nagyon leköti őket. Egy animáció sokkal többet tud nyújtani néhány perc alatt annál, mintha én kiállok a tábla elé és elmesélek valamit. Ezekben a filmekben a narrátor mellett folyamatosan jelen van a vizuális élmény, legyen az térképen való mozgás, diagram, vagy megrajzolt csatajelenet. Így rövid idő alatt sok ismeretet tudnak elsajátítani a gyerekek. Ezt tapasztalom az iskolában is, és hála Istennek, egyre több a visszajelzés más tanároktól, más iskolákból is: szívesen használják filmjeinket. A Nemzeti Művelődési Intézet megbízásából is tartottam előadásokat, például Pásztón vagy Fótton. Mindenhol nagyon jól fogadták a gyerekek, különböző korosztályok látták, volt, ahol kétszáz gyerek nézte. Ami pedig fontos visszajelzés: a filmet követő kvízzjáték kérdéseire általában tudták a választ.

WBE: Valami olyat találtak ezek szerint, ami hiánypótló, és ami jó lenne, ha elterjedne. Van erre valami féle tervek?

MT: Folyamatosan dolgozunk rajta. A Youtube-on több százezer nézték már meg ezeket a filmeket, és az a tapasztalat, hogy minél régebb óta és minél több tartalmat készít valaki, annál több emberhez fog eljutni. Emellett folyamatosan keressük a Kulturális és Innovációs Minisztériummal, valamint más állami szervekkel való együttműködés lehetőségét, hogy segítséget, támogatást kapjunk ahhoz, hogy még több filmet készíthessünk. A teljes magyar történelmet fel lehetne akár dolgozni ilyenformán. Tavaly készítettünk az új okostankönyvbe rövidebb animációkat különböző témákban az Oktatási Hivatal megbízásából, ilyen szempontból bejutottunk már a közoktatásba.

WBE: Sejtettétek, hogy ilyen sokat jelent majd, amit létrehoztok?

MT: Bízunk benne, és örülünk neki, hogy sikere van. Eleve úgy találtuk ki, hogy akár az egyszeri fogyasztó számára könnyű legyen egy ilyen filmet megnézni, és egy tanítási órára is könnyű legyen bevinni. A Szent Istvánról vagy Nagy Lajosról szóló film teljes anyaga harminc perc, de kisebb, öt-hat perces epizódokra bontottuk. Nem is vesz el sok időt az órából, de mégis jól alá tudja támasztani az ismeretanyagot.

WBE: Szerinted mi nevezhető sikernek egy tanórán, vagy szakkörön?

MT: A legfontosabb a tantárgy szeretete. Ha valaki emlékszik a két évvel ezelőtti tanultakra, az is megerősítés, jó érzés, de a legfontosabb az, ha szeretik a tantárgyat és érdeklődnek iránta. Ha azt hallom, hogy otthon megnéztem ezt a videót, vagy beleolvastam abba a folyóiratba, könyvbe, vagy elmentünk anyuékkal a múzeumba. Szerintem ez a legnagyobb siker.

Márle Tamás a XXI. Lakiteleki Filmszemlén

WBE: A 2022-ben rendezett Lakiteleki Filmszemlén két különdíjat is kaptatok a Bethlen Istvánról szóló filmért. Milyen témák vannak most előkészítés alatt?

MT: Szakmai szempontból komoly megerősítés volt a filmszemlén kapott két díj, különösen, hogy a csapat többsége alapvetően nem filmes irányból indult. Mellette még a történész-történelemtanári szakmától való elismerések is nagyon fontosak nekünk. Büszkék vagyunk rá, hogy a második filmünk után fölvette velünk a kapcsolatot Nánay Mihály, a Történelemoktatók Szakmai Egyesületének vezetője, azóta együtt dolgozunk.

A történelemtanítást segíti a legújabb, Elfelejtett diadalog című animációs filmünk is. Öt olyan győzelmet mutattunk be ezúttal, amelyek nem szerepelnek a köztudatban. Számomra legizgalmasabb ezek közül az 1440. évi nándorfehérvári diadal. Hiszen az 1456-osról mindenki hallott, tényleg világraszóló győzelem volt. Tizenhat évvel korábban viszont ugyanúgy a szultán vette ostrom alá a várat, ugyanaz volt a tétje: ha elfoglalja, akkor megnyílik előtte az ország. De polgárháború volt, két pártra szakadt az ország, és bár nagyon jelentős esemény az, ha a török ostrom alá veszi Nándorfehérvárt, mégsem beszéltek róla annyit. Mi viszont szerettük volna ennek elmondani a történetét. A QR-kódot beolvassátok meg is lehet nézni.

A továbbiakban - ahogy említettem -, főleg a X-XVI. századig terjedő időszakból szeretnénk különböző királyokat bemutatni. Most a Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király életét feldolgozó film áll előkészítés alatt. Tehát terveink vannak, látszik, hogy van a filmekre igény, ha sikerül biztosítani a megfelelő anyagi háttérrel hosszú távú együttműködés formájában, akkor már csak meg kell valósítanunk őket.

WBE: Mit gondolsz, a tanterekben milyen lesz a jövő? Például állami támogatással a laptopok már ott lesznek minden évfolyamban.

MT: Biztos, hogy ez hoz némi változást, a mindennapi életünk is folyamatosan alakul ilyen szempontból. Szerintem ettől nem kell tartani, de a megfelelő keretek közé kell szorítani. Az oktatás-nevelés elengedhetetlen része, hogy egy tanár felkészült legyen. Mindegy, hogy kréta és tábla van, és a gyerekek palatáblára írnak, vagy okostábla és laptopok állnak rendelkezésre. Ahhoz, hogy a diákok jól fejlődjenek, és elsajátítsák az ismereteket, az kell, hogy legyenek tanárok, akik figyelnek rájuk, törődnek velük. Ez az, ami alapjaiban nem változik soha.